

Posudek vedoucího diplomové práce: Michal Šmíd „Uživací práva k půdě“

Diplomová práce má celkem 82 stran, z toho 67 stran vlastního textu, a skládá se vedle úvodu a závěru ze sedmi kapitol, seznamu zkratk, seznamu pramenů, anglicky psaného summary, česky psaného resumé a seznamu klíčových slov. Byla odevzdána 4. ledna 2012.

Aktuálnost tématu. Aktuálnost problematiky užívacích práv k půdě je dána především četností jejich výskytu, zejména pak nájmu pozemku, v praxi. Především v souvislosti s nájmem pozemku se vyskytuje celá řada specifík a aktuálních problematických otázek. K aktuálnosti přispívá též návrh nového občanského zákoníku projednávaného v současné době Senátem ČR, který v případě schválení přinese řadu změn i do institutu užívacích práv.

Náročnost tématu. Obtížnost tématu práce je dána především nutností prokázat znalosti jak ze soukromého práva (zejména právní úprava nájmu a výpůjčky) tak z veřejného práva (především specifika nájmu pozemků plynoucí z veřejnoprávních předpisů a právní úprava užívání majetku ve vlastnictví státu), potřebou orientovat se v poměrně značném množství právních pramenů a dále nutností orientovat se v rozsáhlé související soudní judikatuře. Téma práce hodnotím jako středně náročné.

Hodnocení práce. Diplomová práce je poměrně logicky uspořádána do 6 kapitol. V první kapitole jsou vymezeny základní pojmy (pozemek, půda, parcela, užívací práva). Drobnou připomínku mám k samotnému vymezení užívacích práv, kdy diplomant poněkud nepřesně směšuje jednotlivé oprávnění vlastníka a obsah institutu užívacích práv. V dalších dvou kapitolách se diplomant věnuje institutu užívacích práv z historického hlediska. Rozdělení historické části do dvou samostatných kapitol je sice poněkud nadbytečné, nicméně akceptovatelné. Druhá kapitola se zabývá pozemkovými reformami, které sice s tématem souvisí spíše okrajově, nicméně které z hlediska pochopení vývoje institutů užívacího práva nejsou bez významu, naopak jednoznačně vhodné je zařazení třetí poměrně zdařile zpracované kapitoly zaměřené na historii užívacích práv. Samostatně je ve čtvrté kapitole zpracován otázka transformace užívacích práv po roce 1990. Tyto pasáže práce jsou zpracovány velmi popisným způsobem. V dalších kapitolách se diplomant věnuje institutům užívacího práva de lege lata, přičemž není opominut ani pohled de lege ferenda, konkrétně návrh nového občanského zákoníku. Nicméně tyto části práce obsahují řadu nepřesností (např. na str. 45 v souvislosti s nájemní smlouvou uzavřenou na 100 a více let uvádí diplomant nesprávně, že má „prakticky věcněprávní účinky“), Nejrozsáhlejší kapitola o nájmu sice využívá na několika místech soudní judikaturu, nicméně jinak pracuje s literaturou poměrně málo, což je s ohledem na řadu výkladových otázek a množství existující literatury až s podivem. Místy se jedná o pouhý přepis ustanovení občanského zákoníku. Správně jsou do této kapitoly zařazeny specifika nájemních vztahů k pozemkům plynoucí z jiných právních předpisů, bez zajímavosti není ani zařazení exkurzu do slovenské právní úpravy nájmu. V dalších částech, byť výrazně stručněji jsou zpracovány instituty výpůjčky a osobního věcného břemene. Ve všech těchto částech se autor zabývá též změnami, které pravděpodobně přinese nový občanský zákoník. Sedmá kapitola nazvaná poměrně nevhodně veřejnoprávní užívací instituty, autor má zde na mysli užívací vztahy vzniklé na základě veřejnoprávních předpisů k pozemkovému vlastnictví státu, je velmi stručná (1,5 stránky) a čistě popisná, bližší rozbor této části tématu chybí (např. nejsou uvedeny základní povinnosti při užívání tohoto majetku). Zcela opominuta je též např. otázka hospodaření s majetkem Prahy nebo statutárního města městskou částí. V závěru autor shrnuje obsah práce a zaměřuje

se především na hodnocení platné a navrhované právní úpravy užívacích práv obsažené v občanském zákoníku resp. jeho návrhu.

Diplomová práce zpracovává zvolené téma poměrně komplexně (s určitými výhradami zejména k rozsahu a způsobu zpracování kapitoly 7) a je v zásadě logicky uspořádána. Byť převažuje popisný způsob zpracování tématu, lze ocenit autorovu práci se soudní judikaturou a dále především snahu o hodnocení platné i navrhované právní úpravy užívacích práv obsažené v občanském zákoníku a jeho návrhu. Po formální stránce, grafické, stylistické i jazykové, dosahuje práce standardní úrovně.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace Celkově hodnotím práci diplomovou práci Michala Šmída jako dobrou až velmi dobrou, a jako takovou ji doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě. V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se diplomant vyjádřil k následujícím otázkám:

1. Charakterizujte možné způsoby zániku nájmu pozemku.
2. Uveďte nejdůležitější změny týkající se problematiky užívacích práv k půdě, které obsahuje návrh nového občanského zákoníku

V Praze dne 15. ledna 2012

JUDr. Martina Franková, Ph.D.